

jihomoravský kraj

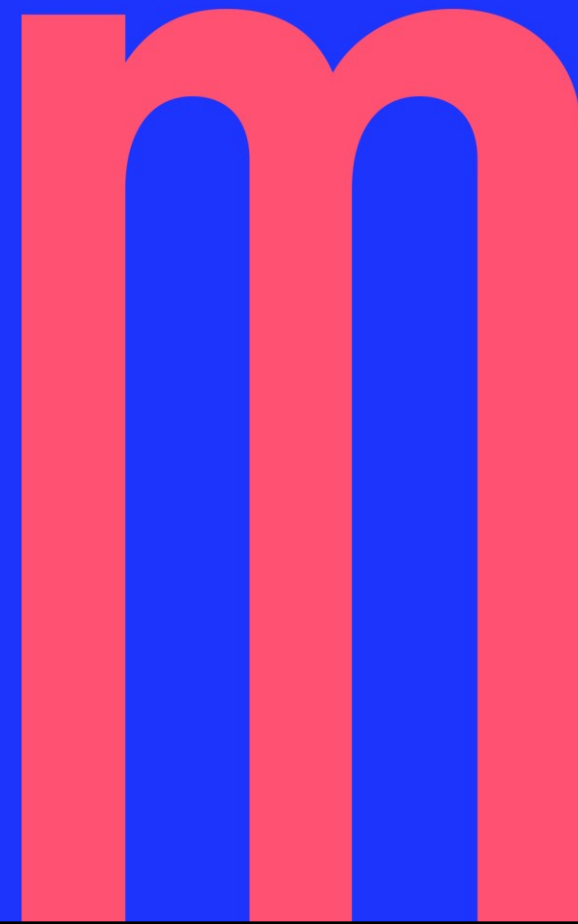
Pracovní setkání

OSPOD a ZDVOP ve vztahu k
umíst'ování dětí do ZDVOP

Mgr. Rousová Taťána

KrÚ JMK

31.05.2019

Právní úprava

§ 42 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)

Poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku (§15), jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva.

Ochrana a pomoc takovému dítěti spočívá v uspokojování základních životních potřeb, včetně ubytování, v zajištění zdravotnických služeb a v psychologické a jiné obdobné nutné péči.

§ 15 zákona

Oprávnění **OSPOD požádat** o umístění nezletilého dítěte do ZDVOP, dopadá pouze na situace vymezené v **ustanovení § 15 odst. 1 zákona** „Ocitne-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, zejména v důsledku **úmrtí rodičů nebo jejich hospitalizace**, je obecní úřad povinen zajistit takovému dítěti neodkladnou péči; při zajištění této péče zpravidla dá přednost příbuznému dítěti. O uvedeném opatření obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.“

Právní tituly pro přijetí nezletilého do ZDVOP

1) na základě rozhodnutí/usnesení soudu

- dle § 452 ZZŘS – prodloužení po měsíci, pouze v případě, že je zahájené řízení ve věci samé.
- rozhodnutím soudu dle § 971 odst. 2 občanského zákoníku – po dobu uvedenou v rozsudku - max. 6 měsíců;
- rozhodnutím soudu dle § 13a odst. 1 zákona o SPOD – po dobu uvedenou v rozsudku – max. 3 měsíce.
- **Nelze dítě umístit do ZDVOP na základě obecného předběžného opatření dle OSŘ**

Právní tituly pro přijetí nezletilého do ZDVOP

2) na základě žádosti OSPOD/24 hodin, následně se souhlasem rodiče - **pouze s odkazem na § 15 zákona** nebo návrh na PO

Délka pobytu:

max. 6 měsíců + souhlas zákonného zástupce - prodloužení o dalších max. 6 měsíců pouze za předpokladu, že si rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte prokazatelně upravují poměry tak, aby mohli převzít dítě do své osobní péče;

Právní tituly pro přijetí nezletilého do ZDVOP

3) na základě žádosti zákonného zástupce, dohoda ZDVOP a rodiče + tzv. „důvodnost“ OSPOD,

Délka pobytu:

max. 3 měsíce + důvodnost OSPOD do 8 dnů od doručení hlášení o přijetí dítěte do ZDVOP podle ustanovení § 42 odst. 12 zákona.

Prodloužení o další max. 3 měsíce **pouze po předchozím písemném souhlasu OSPOD.**

Právní tituly pro přijetí nezletilého do ZDVOP

4) na základě žádosti dítěte a souhlas rodiče + důvodnost OSPOD nebo návrh na PO

Délka pobytu:

max. 6 měsíců + souhlas zákonného zástupce (prodloužení o dalších max. 6 měsíců pouze za předpokladu, že si rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte prokazatelně upravují poměry tak, aby mohli převzít dítě do své osobní péče).

CELKOVÁ DOBA NEPŘETRŽITÉHO POBYTU DÍTĚTE VE ZDVOP NESMÍ PŘESÁHNOUT DOBU 12 MĚSÍCŮ.

DŮVODNOST

Vyjádření místně příslušného OSPOD s popisem celé rodinné situace, dostatečně individualizované vyjádření, konkrétní a jednoznačné, včetně zohlednění možnosti péče jiné dospělé osoby, umístění dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu a **především data, od kdy je pobyt dítěte ve ZDVOP považován za důvodný.**

Nelze akceptovat formulářová vyjádření důvodnosti, ano x ne, apod.

Nedostatky z kontrolního zjištění

ZDVOP je využíván v rozporu se svým zákonným účelem krizového zařízení:

- děti umístěny z „výchovných“ důvodu,
- pobyty „objednané“ v předstihu – nelze předobjednat pobyt ve ZDVOP, jednalo by se o popření krizovosti
- realizace zácvikových pobytu matek s dětmi
- do ZDVOP může být umístěna nezletilá matka s novorozенětem, ale novorozeně nebude v režimu ZDVOP, pokud matka o dítě pečuje.

Podstatné náležitosti dohody se zákonným zástupcem

- důvody pro umístění do ZDVOP nesmí být formulované pouze obecně, ale musí být dostatečně individualizovaná a konkretizovaná a zároveň musí odpovídat zákonnému účelu ZDVOP jako krizového zařízení pro děti v situaci nezbytnosti zajištění neodkladné péče či pro dospívající v nezbytnosti zajištění ubytování.

Podstatné náležitosti dohody se zákonným zástupcem

- předání informace o zdravotním stavu dítěte ze strany zákonného zástupce, dohodnutí pravidel vztahující se k zajištění **poskytování zdravotní péče** v průběhu pobytu ve ZDVOP, s ohledem na zachování co nejvyšší míry kontinuity v poskytování odborných služeb dítěti, včetně zdravotních. **Nepřípustné je, aby součástí dohody o umístění dítěte do ZDVOP byl souhlas rodiče s poskytováním zdravotních služeb dítěti.**
- Nelze také plošně v dohodách se zákonným zástupcem zmocňovat ZDVOP k podávání žádostí o dávky SSP, k tomuto chybí plná moc se všemi náležitostmi.

Podstatné náležitosti dohody se zákonným zástupcem

- ustanovení § 42 odst. 8 písm. g) zákona **je, souhlas** zákonného zástupce s tím, že při pobytu ve ZDVOP se na dítě vztahují pravidla stanovená vnitřním řádem ZDVOP. K dohodě by bylo vhodné vnitřní řád přiložit nebo v ní uvést, kde je vnitřní řád k dispozici.

Podstatné náležitosti dohody se zákonným zástupcem

- ustanovení § 42 odst. 8 písm. i) zákona tak, aby automaticky po zákonném zástupci nebylo vyžadováno doložení jejich příjmů, pokud zákonný zástupce nežadá o snížení výše nebo nestanovení příspěvku za pobyt a péči poskytovanou dítěti ve ZDVOP. V dohodě je třeba individualizovat a konkrétně určit stanovení sjednané výše příspěvku a konkrétní pravidla pro jeho vyúčtování i pro jeho úhradu.

Nedostatky v dokumentech

V dokumentech prokazující důvodnost, dohodách se zákonným zástupcem, žádostech ze strany OSPOD se opakovaně objevují **žádosti o umístění dítěte na dobu neurčitou nebo do vyřešení situace dítěte.**

Tato slovní spojení nelze používat, nutno vždy stanovit konkrétní dobu, jak je v zákonné uvedeno.

Souhlasy OSPOD s pobyty MIMO ZDVOP

Pouze v případě, kdy je dítě umístěno do ZDVOP na základě soudního rozhodnutí - viz ustanovené § 30 zákona.

Souhlasy OSPOD se nevydávají při pobytu dítěte na základě žádosti zákonného zástupce, ani OSPOD ani dítěte samotného.

Děti 15+

K sepisování dohody o umístění do ZDVOP by s nezletilými ve věku 15+ mělo dojít v případě, kdy trvá na tom, že nechce být zastoupen zákonným zástupcem nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu.

Jen s velkými obtížemi může z pozice pracovníka ZDVOP, který dítě přijímá dojít k posouzení rozumové a volní vyspělosti nezletilého.

Metodika MPSV

Proběhlo vypořádání zaslaných připomínek, prozatím nebylo zasláno upravené znění nového dokumentu.

Diskuze, dotazy

Děkuji za pozornost.

Mgr. Taťána Rousová

rousova.tatana@jmk.cz

Tel. 541 651 176